

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **HABEAS CORPUS, spolek**, IČO: 70108102,
sídlem Ocelkova 643/20, 198 00 Praha 9,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. 16 A 56/2020 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2020, č. j. KUUK/018933/2020/DS/Lin, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno usnesení Městského úřadu Litvínov, odboru SE – oddělení registru řidičů, ze dne 9. 7. 2019, č. j. MELT/50919/2019-10, kterým městský úřad zamítl žádost žalobce o nahlédnutí do spisu a žádost o prodloužení lhůty k podání stanoviska poškozeného k vyrozumění o možnosti uplatnění nároku na náhradu škody ve správním řízení. Žalobce se současně předmětnou žalobou domáhal určení toho, že rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2020, č. j. KUUK/018933/2020/DS/Lin, je nezákonným zásahem, a toho, aby mu žalovaný umožnil nahlédnutí do spisu Městského úřadu Litvínov, odboru SE – oddělení registru řidičů sp. zn. OSE/1863/2019/TUA. Usnesením ze dne 10. 6. 2020, č. j. 16 A 56/2020-30, byla žaloba v části, jíž se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v jeho rozhodnutí ze dne 21. 2. 2020, č. j. KUUK/018933/2020/DS/Lin, vyloučena k samostatnému řízení. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je projednávána v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 16 A 70/2020.
2. Před vlastním rozhodnutím o žalobě byl soud nejprve povinen zabývat se otázkou, zda není projednávána věc z jeho přezkumné činnosti vyloučena. K meritornímu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

přezkoumání může soud v rámci správního soudnictví totiž přistoupit jen za předpokladu, že není dána překážka, jež by mu bránila věcně rozhodnout. Jinak soudu nezbyvá nic jiného než podanou žalobu jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) usnesením odmítnout. O tom, kdy nastává taková situace, hovoří v případě žalob na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu § 85 s. ř. s. ve vazbě na § 82 s. ř. s.

3. Dle § 82 s. ř. s. se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
4. Dle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
5. Pojem „zásah“ s. ř. s. ani obecně jiný zákon nedefinuje. Judikatura jej proto doposud vykládá zejména jako určitý úkon správního orgánu v rámci výkonu veřejné moci, který spočívá v jednorázovém a protiprávním útoku vůči základním ústavně zaručeným právům, a jenž v době svého působení představuje trvalé ohrožení právního stavu. Pro možnost ochrany ve správním soudnictví je pak nejen nutné, aby byla prokázána nezákonnost zásahu, ale současně musí být i prokázáno, že žalobce byl nezákonným zásahem přímo zkrácen na svých subjektivních právech. I v případě splnění obou kumulativních podmínek je nicméně žaloba na ochranu před nezákonným zásahem vyloučena, nevyužil-li žalobce možnosti ochrany či nápravy stavu pomocí právních prostředků, které mu právní řád poskytuje – uvedená situace má za následek nepřipustnost žaloby a její odmítnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2004, č. j. 3 As 52/2003-278, www.nssoud.cz).
6. V § 4 odst. 1 s. ř. s. jsou upraveny čtyři základní typy žalob, jejichž prostřednictvím se mohou účastníci domáhat ochrany svých práv v oblasti veřejné správy. Jedná se o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s., žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. a kompetenční žalobu podle § 97 a násl. s. ř. s. Tyto jednotlivé žalobní typy se vyznačují specifickými podmínkami řízení i odlišnými žalobními návrhy, kterými se účastníci mohou bránit proti konkrétním jednáním správních orgánů. Povaha tohoto jednání je přitom pro volbu žalobního typu určující, neboť není v dispozici účastníka např. s ohledem na jeho procesní taktiku volit, jaký druh řízení bude iniciovat – naopak musí užít takového prostředku ochrany, jenž bude v přezkoumávaném případě příslušný a přípustný.
7. Jak již bylo uvedeno, v řízení o ochraně před nezákonným zásahem se lze domáhat ochrany proti zásahu správního orgánu nebo určení, že zásah byl nezákonný. Aby však žaloba na ochranu před nezákonným zásahem mohla být věcně projednatelná, musí z tvrzení účastníka být zcela jednoznačné, že směřuje proti takovému zásahu správního

orgánu, jenž není rozhodnutím. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 Azs 144/2015-30, www.nssoud.cz: „Je pojmově vyloučeno, aby soud v řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu podle ust. § 82 a násl. s.ř.s. meritorně rozhodoval o situaci, se kterou procesní předpis výslovně počítá a kterou vyhrazuje správnímu rozhodnutí.“ Jinak řečeno, úprava zásahových žalob je ve vztahu k dalším žalobním typům upraveným v § 4 odst. 1 s. ř. s., zejména pak ve vztahu k řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, subsidiární, proto pakliže je možné, aby účastník užil jinou formu procesní ochrany, nemůže se primárně domáhat ochrany před nezákonným zásahem.

8. Pro právě přezkoumávanou věc je zejména podstatný § 65 a násl. s. ř. s., který upravuje situaci, kdy účastník tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, tedy určitým druhem rozhodnutí. V takovém případě se může žalobou domáhat, aby soud nezákonné rozhodnutí zrušil, popřípadě vyslovil jeho nicotnost. Je tedy zřejmé, že existuje-li v rámci správního řízení rozhodnutí, na jehož základě měl správní orgán zasáhnout do práv účastníka, musí tento účastník řízení (po vyčerpání opravných prostředků v rámci samotného správního řízení) uplatnit ve správním soudnictví žalobu, jíž se bude domáhat ochrany před účinky tohoto rozhodnutí, tj. žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s.
9. Ze žalobního návrhu plyne, že žalobce spojuje nezákonný zásah s rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 2. 2020, č. j. KUUK/018933/2020/DS/Lin, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno usnesení Městského úřadu Litvínov, odboru SE – oddělení registru řidičů, ze dne 9. 7. 2019, č. j. MELT/50919/2019-10, kterým městský úřad zamítl žádost žalobce o nahlédnutí do spisu a žádost o prodloužení lhůty k podání stanoviska poškozeného k vyrozumění o možnosti uplatnění nároku na náhradu škody ve správním řízení. Z uvedeného je tedy zjevné, že ke zkrácení subjektivních veřejných práv žalobce mělo dojít na základě správního rozhodnutí. V takovém případě tedy připadal v úvahu zejména postup dle § 65 a násl. s. ř. s., tj. podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, což žalobce ostatně učinil. V této souvislosti soud poukazuje např. na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2010, č. j. 5 As 75/2009-78, www.nssoud.cz, podle něhož „[r]ozhodnutí správního orgánu, kterým nebylo povoleno nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 1, resp. 2 správního řádu z roku 2004 osobě, která není a nebyla účastníkem řízení, nelze považovat za rozhodnutí, kterým se upravuje vedení řízení; takové rozhodnutí nelze podřadit pod kompetenční výluky dle § 70 písm. c) s. ř. s. a podléhá soudnímu přezkumu“.
10. Soud proto uzavírá, že pokud se žalobce zásahovou žalobou domáhal toho, aby mu žalovaný umožnil nahlédnutí do spisu Městského úřadu Litvínov, odboru SE – oddělení registru řidičů sp. zn. OSE/1863/2019/TUA, a určení toho, že zásah žalovaného spočívající v jeho rozhodnutí ze dne 21. 2. 2020, č. j. KUUK/018933/2020/DS/Lin, byl nezákonný, je za daného skutkového stavu jeho žaloba nepřipustná ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť žalobce se ochrany svých subjektivních práv mohl domáhat žalobou naproti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. Soud proto výrokem I. žalobu odmítl.
11. Výrok II. o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

12. Pro úplnost soud dodává, že o soudním poplatku nerozhodoval, neboť tento doposud nebyl uhrazen.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 24. června 2020

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu